

Rijksjaarverslag 2015 H BES-fonds

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

34 475 H

Jaarverslag en slotwet BES-fonds 2015

Nr. 1

JAARVERSLAG VAN HET BES-FONDS (H)

Aangeboden 18 mei 2016

Inhoudsopgave

A.	Algemeen				
	1.	Aanbieding van het jaarverslag en verzoek tot dechargeverlening	3		
	2.	Leeswijzer	5		
В.	Bel	leidsverslag	6		
	1.	Beleidsprioriteiten	6		
	2.	Beleidsartikel	7		
		Artikel 1. BES-fonds	7		
	3.	Bedrijfsvoeringparagraaf	10		
C.	Jaa	arrekening	11		
	1.	De verantwoordingsstaat	11		
	2.	De saldibalans	12		
D.	Bijl	lage	15		
1	Οv	erzicht riiksuitgaven Caribisch Nederland	15		

A. ALGEMEEN

1. AANBIEDING EN DECHARGEVERLENING

AAN de voorzitters van de Eerste en de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.

Hierbij bied ik het jaarverslag met betrekking tot de begroting van het BES-fonds (H) over het jaar 2015 aan.

Onder verwijzing naar de artikelen 63 en 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verzoek ik de beide Kamers van de Staten-Generaal de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties decharge te verlenen over het in het jaar 2015 gevoerde financiële beheer.

Ten behoeve van de oordeelsvorming van de Staten-Generaal over dit verzoek tot dechargeverlening is door de Algemene Rekenkamer als externe controleur op grond van artikel 82 van de Comptabiliteitswet 2001 een rapport opgesteld. Dit rapport wordt separaat door de Algemene Rekenkamer aan de Staten-Generaal aangeboden. Het rapport bevat de bevindingen en het oordeel van de Rekenkamer met betrekking tot:

- a. het gevoerde financieel en materieel beheer;
- b. de ten behoeve van dat beheer bijgehouden administraties;
- c. de financiële informatie in het jaarverslag;
- d. de betrokken saldibalans;
- e. de totstandkoming van de informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering;
- f. de in het jaarverslag opgenomen informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering.

Bij het besluit tot dechargeverlening dienen verder de volgende, wettelijk voorgeschreven, stukken te worden betrokken:

- a. het Financieel jaarverslag van het Rijk over 2015;
- het voorstel van de slotwet dat met het onderhavige jaarverslag samenhangt;
- het rapport van de Algemene Rekenkamer met betrekking tot het onderzoek van de centrale administratie van 's Rijks schatkist en van het Financieel jaarverslag van het Rijk;
- d. de verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer met betrekking tot de in het Financieel jaarverslag van het Rijk over 2015 opgenomen rekening van uitgaven en ontvangsten van het Rijk over 2015, alsmede met betrekking tot de Saldibalans van het Rijk over 2015 (de verklaring van goedkeuring, bedoeld in artikel 83, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001).

Het besluit tot dechargeverlening kan niet worden genomen, voordat de betrokken slotwet is aangenomen en voordat de verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer is ontvangen.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

R.H.A. Plasterk

Handtekening:

Datum:

Dechargeverlening door de Tweede Kamer
Onder verwijzing naar artikel 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verklaart de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal dat de Tweede Kamer aan het hiervoor gedane verzoek tot dechargeverlening tegemoet is gekomen door een daartoe strekkend besluit, genomen in de vergadering van
De voorzitter van de Tweede Kamer,
Handtekening:
Datum:
Op grond van artikel 64, tweede lid, van de Comptabiliteitswet 2001 wordt dit originele exemplaar van het onderhavige jaarverslag, na ondertekening van de hierboven opgenomen verklaring, ter behandeling doorgezonden aan de voorzitter van de Eerste Kamer.
Dechargeverlening door de Eerste Kamer
Onder verwijzing naar artikel 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verklaart de voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal dat de Eerste Kamer aan het hiervoor gedane verzoek tot dechargeverlening tegemoet is gekomen door een daartoe strekkend besluit, genomen in de vergadering van
De voorzitter van de Eerste Kamer,

Op grond van artikel 64, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 wordt dit originele exemplaar van het onderhavige jaarverslag, na ondertekening van de hierboven opgenomen verklaring, doorgezonden aan de Minister van Financiën.

2. LEESWIJZER

Het jaarverslag van het BES-fonds maakt onderdeel uit van de financiële verantwoording van het Rijk, maar heeft daarbinnen een eigen bijzonder karakter. Het jaarverslag van het BES-fonds kent in tegenstelling tot een departementaal jaarverslag slechts één beleidsartikel: het BES-fonds. Het beleid dat wordt gevoerd ter realisatie van de algemene beleidsdoelstelling is direct verbonden met dit ene beleidsartikel. De apparaatsuitgaven/ontvangsten voor de uitvoering van het BES-fonds zijn opgenomen bij het moederdepartement.

Dit jaarverslag zal de eerdere, op 2015 betrekking hebbende, begrotingen van het BES-fonds (de oorspronkelijk vastgestelde begroting 2015 en de eerste en tweede suppletoire begrotingen 2015) als uitgangspunt nemen. Terugkijkend op de beleidsprioriteiten zal hierbij de ontwerpbegroting 2015 van het BES-fonds van belang zijn.

De uitsplitsing van bedragen op instrument- en regelniveau («Verantwoord Begroten») is ingegaan per 2012. De bedragen van 2011 worden daarom weergegeven op totaalniveau.

Het jaarverslag is verdeeld in twee onderdelen: het beleidsverslag en de jaarrekening.

Het beleidsverslag 2015

Het beleidsverslag is een terugblik op het gevoerde beleid in 2015. Hierin komt de realisatie van de beleidsprioriteiten aan bod, worden de budgettaire gevolgen van het gevoerde beleid in beeld gebracht en worden er beleidsmatige conclusies ten aanzien van de beleidsprioriteiten getrokken. Bovendien wordt in de paragraaf beleidsartikel stilgestaan bij de prestatiegegevens die betrekking hebben op de beleidsdoelstellingen van het BES-fonds. Hier wordt ook de toelichting gegeven op het verschil tussen de oorspronkelijke vastgestelde begroting en realisatie.

In de toelichting op de financiële instrumenten wordt zoveel mogelijk aangegeven waarvoor de financiële overdracht in het begrotingsjaar is aangewend.

Opmerkelijke verschillen tussen de budgettaire raming en de realisatie in het verslagjaar worden toegelicht.

De jaarrekening 2015

In de jaarrekening treft u de verantwoordingsstaat voor de begroting van het BES-fonds en de saldibalans met toelichting. De Slotwet wordt als een apart kamerstuk gepubliceerd.

De bijlage

Ten slotte volgt er nog een bijlage Overzicht rijksuitgaven Caribisch Nederland.

Groeiparagraaf

Er zijn dit jaar geen nieuwe ontwikkelingen voor de groeiparagraaf te melden.

B. BELEIDSVERSLAG

1. BELEIDSPRIORITEITEN

Het begrotingsjaar 2015 kenmerkte zich door het feit dat het evaluatierapport van de commissie Spies is uitgebracht over de uitwerking van de nieuwe staatkundige structuur Caribisch Nederland over de afgelopen vijf jaar (Kamerstukken II, 2015–2016, 34 300 IV, nr. 23). Een kabinetsreactie, die momenteel wordt opgesteld met inbreng van de eilanden, wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2016 waarin ook de uitkomsten van het onderzoek naar de toereikendheid van de vrije uitkering (BES-fonds) door IdeeVersa zijn meegenomen. Ook zijn er in juni tijdens de Caribisch Nederland week met Bonaire en Saba meerjarenplannen ondertekend die de economische ontwikkeling, armoedebestrijding en kinderrechten moeten gaan verbeteren. Sint Eustatius is in juni onder bestuurlijk toezicht geplaatst van de Rijksvertegenwoordiger en is er een verplichtingenstop ingevoerd teneinde een verbetering in financieel beheer en begrotingsuitvoering te bewerkstelligen.

Enkele financieringsstromen van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM) zijn in 2015 via de vrije uitkering aan de eilanden van Caribisch Nederland beschikbaar gesteld. Dit betroffen de gelden voor kwalitatief en kwantitatief drinkwater op alle drie de eilanden en gelden ten behoeve van de rioolwaterzuiveringsinstallatie op Bonaire.

2. BELEIDSARTIKEL

Artikel 1. BES-fonds

A Algemene doelstelling

Via het BES-fonds wordt bewerkstelligd dat de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba middelen krijgen toebedeeld om de tussen het Rijk en eilandgebieden overeengekomen taken naar behoren uit te voeren.

B Rol en verantwoordelijkheid

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verantwoordelijk voor het BES-fonds. Als fondsbeheerder draagt hij zorg voor een adequate omvang van het fonds in relatie tot de overeengekomen taakverdeling tussen Nederland en de openbare lichamen. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkriiksrelaties is systeemverantwoordeliik voor de bestuurlijke en financiële verhoudingen met de eilanden. De openbare lichamen zijn autonoom in de besteding van de vrije uitkering. Dit uitgangspunt laat onverlet dat de openbare lichamen bepaalde wettelijke taken en activiteiten dienen uit te voeren waarvan zij voor de bekostiging op de algemene middelen zijn aangewezen. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vervult ook een coördinerende schakel tussen de openbare lichamen en de verschillende departementen. Een belangrijk instrument daarin is de zogenaamde Caribisch Nederland (CN)-week die één keer per jaar georganiseerd wordt rond het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen BES (BOFv). De CN-week biedt de mogelijkheid aan de besturen van Bonaire, Sint Eustatius en Saba om te overleggen met de departementen in Den Haag. De week moet bijdragen aan een goede relatie en samenwerking tussen de rijksoverheid en de drie eilandbesturen op bestuurlijk en ambtelijk niveau. De wet Financiën BES (FinBES) biedt - indien nodig - instrumenten voor de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als toezichthouder en het College financieel toezicht (Cft) als adviseur richting de eilanden en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, om financieel in te grijpen; het zogenaamde voorafgaand toezicht. Het openbaar lichaam kan in principe alleen uitgaven doen die zijn opgenomen in een door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties goedgekeurde begroting.

C Beleidsconclusies

Algemeen

Het BES-fonds is een beleidsarm fonds. De eilanden leggen verantwoording af aan de Eilandsraden over de via het BES-fonds verstrekte middelen. Om te voorkomen dat er discrepanties ontstaan tussen eilandelijke taken en financiën, toetst de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op artikel 87 van de Wet financiën BES (systeemverantwoordelijkheid). Op grond van dit artikel dient het Rijk bij beleidsvoornemens aan te geven welke financiële gevolgen deze hebben voor de openbare lichamen.

De indexatie van de vrije uitkering heeft plaatsgevonden op basis van een actueel indexatiecijfer per eiland afzonderlijk.

Beleidsverslag

Staatkundige evaluatie

In 2015 heeft de evaluatie van de uitwerking van de nieuwe staatkundige structuur van de BES plaatsgevonden. De evaluatie is uitgevoerd door een onafhankelijke evaluatiecommissie onder voorzitterschap van oud-minister Spies. De evaluatiecommissie heeft op 12 oktober 2015 het eindrapport opgeleverd (Kamerstukken II, 2015–2016, 34 300 IV, nr. 23). Het kabinet streeft naar een door zowel de eilanden als het kabinet gedragen gezamenlijk kabinetsstandpunt dat de Tweede Kamer nog voor het zomerreces 2016 kan behandelen. In de kabinetsreactie is in ieder geval aandacht voor het bestuur en coördinatie van Caribisch Nederland vanuit de Haagse departementen en hoe dit steeds effectiever kan worden vormgegeven.

Meerjarenontwikkelingsplan

In 2015 hebben de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de bestuurscolleges van Bonaire en Saba een meerjarenprogramma ondertekend. Het meerjarenprogramma van Sint Eustatius is op 1 februari 2016 door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het bestuurscollege van Sint Eustatius ondertekend. De meerjarenprogramma's moeten zorgen voor meer gecoördineerd beleid op basis van gezamenlijke plannen en prioriteiten. De focus ligt daarbij op economische ontwikkeling, armoedebestrijding en kinderrechten. De aanpak van de verbetering van de kinderrechten is gestart.

De afronding van de samenwerkingsprogramma's met de landen verloopt volgens plan.

Op het gebied van economische samenwerking zijn op basis van extern onderzoek aanbevelingen gedaan die deels zijn geëffectueerd.

D Tabel Budgettaire gevolgen van beleid

Beleidsartikel 1 BES-Fonds

Budg	Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1.000)									
		2011	2012	2013	2014	Realisatie 2015	Oorspron- kelijk vastge- stelde begroting 2015	Verschil 2015		
Verplichtingen:		28.154	35.519	35.688	38.786	46.939	31.938	15.001		
Uitga	ven:	25.128	38.545	35.688	38.686	46.586	31.938	14.648		
1.1	BES-fonds Opdrachten Onderzoek Bijdragen aan medeoverheden Overige uitkering Vrije uitkering	25.128	38.545 56 56 38.489 3.241 35.248	35.688 46 46 35.642 1.204 34.438	38.686 0 0 38.686 0 38.686	46.586 98 98 46.488 0 46.488	31.938 100 100 31.838 60 31.778	14.648 - 2 - 2 14.650 - 60 14.710		
Ontvangsten:		25.128	38.545	35.688	38.686	46.586	31.938	14.648		

E Toelichting op de financiële instrumenten

1.1 BES-fonds

Bijdrage aan medeoverheden

Vrije uitkering

De vrije uitkering omvat de vrij besteedbare middelen voor de openbaar lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba waarmee zij hun publieke taken uitvoeren. De hoogte van de vrije uitkering wordt vastgesteld in US dollars. Overeengekomen is dat het valutarisico samenhangend met schommelingen in de koers van de dollar ten opzichte van de euro bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties rust. De overschrijding van de vrije uitkering van € 14,7 mln. is toe te schrijven aan het negatieve wisselkoersresultaat (€ 7,9 mln.), hogere uitgaven aan fondsen ten behoeve van kwantitatief en kwalitatief drinkwater (€ 5,0 mln.) die vanuit het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (lenM) via de Vrije uitkering aan eilanden beschikbaar zijn gesteld en de complete toevoeging van de indexatie over het jaar 2015 (€ 0,8 mln.). Het resterende bedrag (€ 1,0 mln.) is toegelicht in de eerste suppletoire begroting.

Ontvangsten

Artikel 88, derde lid van de Wet financiën BES regelt dat bij (begroting)wet voor ieder uitkeringsjaar een bedrag aan middelen van het Rijk wordt afgezonderd ten behoeve van het BES-fonds. De uitgaven en de afgezonderde inkomsten over ieder uitkeringsjaar zijn aan elkaar gelijk.

3. BEDRIJFSVOERINGPARAGRAAF

Inleiding

Het BES-fonds kent een bedrijfsvoeringparagraaf met twee verplichte elementen, te weten rechtmatigheid en de totstandkoming van de beleidsinformatie. Voor rechtmatigheid geldt dat wordt vermeld of en bij welk beleidsartikel de tolerantiegrens voor verplichtingen en ontvangsten is overschreden en wat daarvan de oorzaak was. Ten aanzien van de beleidsinformatie is aangegeven op welke manier aandacht is besteed aan de totstandkoming daarvan.

1. Rechtmatigheid

Uit het onderzoek naar de financiële informatie en de saldibalans in het Jaarverslag 2015 van het BES-fonds blijkt dat deze voldoen aan de eisen die de CW 2001 stelt. Dit betekent dat er geen belangrijke fouten en onzekerheden in de rechtmatigheid en de deugdelijke weergave zijn geconstateerd die de tolerantiegrenzen overschrijden, en dat de informatie voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften. De informatie over de bedrijfsvoering en het gevoerde beleid in het Jaarverslag 2015 van het BES-fonds is op deugdelijke wijze tot stand gekomen en voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften.

2. Totstandkoming van beleidsinformatie

De totstandkoming van de beleidsinformatie in het jaarverslag voldoet aan de eisen die daaraan worden gesteld in de Rijksbegrotingsvoorschriften van het Ministerie van Financiën.

3. Financieel- en materieelbeheer

Voor het financieel- en materieelbeheer wordt u verwezen naar de bedrijfsvoeringsparagraaf van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII).

4. Overige aspecten van de bedrijfsvoering

Voor de overige aspecten van de bedrijfsvoering wordt u verwezen naar de bedrijfsvoeringsparagraaf van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII).

C. JAARREKENING 2015

1. DE VERANTWOORDINGSSTAAT

Vera	Verantwoordingsstaat 2015 van BES-fonds (H) (bedragen x € 1.000)	(H) (bedragen x €	1.000)							
			-1-			-2-			3=(2-1)	
Art.	Art. Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	vastgestelde b	egroting	Realisatie			Verschil realisatie en oo vastgestelde begroting	Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting	ıkelijk
		Verplich- tingen	Uitgaven	Ontvang- sten	Verplich- tingen	Uitgaven	Ontvang- sten	Verplich- tingen	Uitgaven	Ontvang- sten
	Totaal	31.938	31.938	31.938	46.939	46.586	46.586	15.001	14.648	14.648
_	Beleidsartikelen BES-Fonds	31.938	31.938	31.938	46.939	46.586	46.586	15.001	14.648	14.648

Jaarrekening

2. DE SALDIBALANS

Activa	a .	31–12-′15	31–12-′14	Pass	iva	31–12-′15	31–12-′14
1)	Uitgaven ten laste van de begroting 2015	46.586	38.686	2)	Ontvangsten ten gunste van de begroting 2015	46.586	38.686
3)	Liquide middelen	0	0				(
4)	Rekening-courant Rijkshoofdboek- houding	0	0	4a)	Rekening-courant Rijkshoofdboek- houding	0	(
5)	Rekening-courant RHB Begrotingsre- serve	0	0	5a)	Begrotingsreserves	0	(
6)	Uitgaven buiten begrotingsverband (intra-comptabele vorderingen)	0	0	7)	Ontvangsten buiten begrotingsverband (ischulden) ntra-comptabele	0	C
8)	Kas-transverschillen	0	0				
	Subtotaal	46.586	38.686			46.586	38.686
9)	Openstaande rechten	0	0	9a)	Tegenrekening openstaande rechten	0	(
10)	Extra-comptabele vorderingen	0	0	10a)	Tegenrekening extra-comptabele vorderingen	0	(
11a)	Tegenrekening extra- comptabele schulden	0	0	11)	Extra-comptabele schulden	0	(
12)	Voorschotten	48.249	2.175	12a)	Tegenrekening voorschotten	48.249	2.17
13a)	Tegenrekening garantieverplich- tingen	0	0	13)	Garantieverplich- tingen	0	(
14a)	Tegenrekening openstaande verplichtingen	452	100	14)	Openstaande verplichtingen	452	100
15)	Deelnemingen	0	0	15a)	Tegenrekening deelnemingen	0	C
	TOTAAL	95.287	40.961		TOTAAL	95.287	40.961

TOELICHTING OP DE SALDIBALANS per 31 december 2015

Ad 1 en 2. Uitgaven en ontvangsten

Bij de begrotingsuitgaven en -ontvangsten zijn de gerealiseerde uitgaven en ontvangsten opgenomen met betrekking tot het jaar 2015 waarvoor de Rijksrekening nog niet door de Tweede Kamer is goedgekeurd.

Ad 12. Voorschotten

Ad. 12a. Tegenrekening voorschotten

De saldi van de per 31 december 2015 openstaande voorschotten en van de in 2015 afgerekende voorschotten worden hieronder per jaar gespecificeerd:

Bedragen in €)	Bedragen in €)								
Ontstaansjaar	stand 1-1-2015	verstrekt 2015	afgerekend 2015	(stand 31-12-2015					
t/m 2013	1.205.450	0	0	1.205.450					
2014	969.149	0	0	969.149					
2015	0	46.152.648	- 78.887	46.073.761					
Totaal	2.174.599	46.152.648	- 78.887	48.248.360					

De saldi van der per 31 december 2015 openstaande voorschotten worden hieronder per artikel gespecificeerd:

Artik	xel Omschrijving	(Bedragen in €)
1	BES-Fonds	48.248.360
Tota	al	48.248.360

Toelichting:

Artikel 1: BES-fonds

Het BES-fonds is een begrotingsfonds. De openbare lichamen BES ontvangen deze middelen van het Rijk om de overeengekomen taken uit te voeren (vergelijkbaar met het gemeentefonds). Het openstaand saldo heeft voor het overgrote deel betrekking op in 2015 verstrekte voorschotten (ad € 46,1 mln.). Een klein deel van de openstaande voorschotten is in het kader van uitkering voor integrale projecten in 2013 aan de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (zie ministeriële regeling integrale projecten 2014). De betaling van deze uitkering geschiedt door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), nadat de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de door een Bestuurscollege ingediend projectvoorstel heeft goedgekeurd. In het jaarverslag BES-fonds 2013 is vermeld dat het merendeel van de voorschotten in de loop van 2014 zou worden afgewikkeld. Op 13 november 2014 is de regeling bijzondere uitkering integrale projecten 2013 verlengd in verband met opgelopen achterstand in de realisatie van diverse projecten door de openbare lichamen van Caribisch Nederland (Staatscourant nr. 32050, 21 november 2014). Hierdoor zullen uiterlijk in 2016 de voorschotten worden afgewikkeld voor die projecten die geheel zijn afgerond.

Het over 2014 openstaande voorschotbedrag (circa € 1,0 mln.) betreft een infrastructureel project Windwardside op Saba waarvoor BZK een

Jaarrekening

voorschot op de vrije uitkering 2015 heeft verleend om het project te financieren. Dit voorschot zal ultimo 2024 zijn afgewikkeld.

Ad 14. Openstaande verplichtingen

Ad 14a. Tegenrekening openstaande verplichtingen

Het bedrag aan openstaande verplichtingen is als volgt opgebouwd:

(Bedragen in €)			
Verplichtingen per 1/1 Aangegane verplichtingen in 2015		100.000 46.938.707 47.038.707	_+/+
Tot betaling gekomen in 2015 Negatieve bijstellingen verplichtingen uit eerdere begrotingsjaren	46.585.053 1.772	46.586.825	
Verplichtingen Binnen Begrotingsverband		451.881	_

D. BIJLAGEN

1. OVERZICHT RIJKSUITGAVEN CARIBISCH NEDERLAND

Ministerie	Artikelonderdeel	Instrument	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Realisatie 2014	Realisation 201
IV Koninkrijksre- laties	Artikel 1 Waarborg- functie	Het deel dat ten goede komt aan Caribisch Nederland is niet te				
	Artikel 2 Bevorderen autonomie Konink-	bepalen.				
	rijkspartners		72	322	2.292	
		Bijdragen aan				
		(inter)nationale organisaties Bijdrage aan medeo-				4.00
// Mailimbaid an	Autilial 24 Nationals	verheden Subsidies				2.85 4
VI Veiligheid en Justitie	Artikel 31 Nationale Politie Artikel 33 Veiligheid en	Bijdrage aan medeo- verheden Bijdrage aan (inter)na-	0	18.193	20.536	21.34
	criminaliteitsbe- strijding	tionale organisaties en medeoverheden	4.886	4.829	5.107	5.65
	Artikel 34 Sanctietoe- passing	Bijdrage aan agent- schappen Bijdrage aan ZBO's/	10.506	9.790	8.444	12.02
	Artikel 35 Jeugd	RWT's Bijdrage aan medeo-	533	803	940	1.03
/II Dinnanianda	Autilial 1 Outsubses	verheden	718	685	880	1.34
Zaken	Artikel 1 Openbaar bestuur en democratie Artikel 6 Dienstverle-	Bijdrage aan agent-	569	422	0	
	nende overheid Artikel 7 Arbeidszaken	schappen Inkomensoverdracht	1.254	1.180	1.430	1.14
VIII Onderwijs,	overheid Artikel 1 Primair	Bekostiging	810	810	810	89
Cultuur en Wetenschap	Onderwijs		11.641	11.949	11.481	14.55
·		Subsidies	308	504	437	45
	Artikel 3 Voortgezet onderwijs Artikel 4 Beroepson-	Bekostiging Bekostiging	12.967	13.065	13.403	15.74
	derwijs en	bekostigilig				
	volwasseneneducatie		3.019	3.801	4.313	6.60
		Subsidies Opdrachten Bijdragen aan			200 3.545	34 12.35
	Artikel 9 Arbeidsmarkt-	medeoverheden Subsidies	3.206	3.788	1.000	92
	en Personeelsbeleid Artikel 11 Studiefinan-	Inkomensoverdracht	2.280	2.268	2.353	2.30
	ciering Artikel 14 Cultuur	Bijdragen aan	1.868	2.809	2.129	3.01
	Artikel 16 Onderzoek	(inteer)nationale organisaties Subsidies	41	50	50	
	en Wetenschapsbeleid	Bekostiging	2.500	2.500	2.500	2.50
	Artikel 25 Emancipatie	Subsidies	80	106	156	17
X Financiën	Artikel 1 Belastingen Artikel 2 Financiële markten	Apparaatsuitgaven Bijdragen aan ZBO's en RWT's	10.933	21.477 1.195	13.211	17.89 1.01
X Defensie	markten	en RW I's Het deel dat ten goede komt aan Caribisch Nederland is niet te bepalen.	1.269	1.195	1.188	1.01

Bijlagen

Ministerie	Artikelonderdeel	Instrument	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Realisatie 2014	Realisation 2015
XII Infrastructuur	Artikel 12 Ruimtelijke	Bijdragen aan				
en Milieu	Ontwikkeling	medeoverheden	12.300			
	Artikel 13 Ruimtelijke	Opdrachten				
	Ontwikkeling	Bijdragen aan				
	A .: 1 . 1 . 4 . 1 . 4 . 1 . 4 . 1 . 4 . 1 . 4 . 1 . 4 . 1 . 4 . 1 . 4 . 1 . 4 . 1 . 4 . 1 . 4 . 1 . 4 . 1 . 4	medeoverheden		1.500	4.168	5.733
	Artikel 14 Wegen en verkeersveiligheid	Opdrachten				2.202
	Artikel 17 Luchtvaart		515	2.388		
		Opdrachten Bijdragen agent-			510	369
	A :'' 140 O 1	schappen			10.000	12.010
	Artikel 18 Scheepvaart en havens	Opdrachten	100	160	160	125
	Artikel 21 Duurzaamheid	Opdrachten			3.697	417
	Artikel 22 Externe	Opdrachten			3.097	417
	Veiligheid en Risico's	D" days a second			39	(
	Artikel 23 Meteoro- logie, Seismologie en	Bijdragen agent- schappen				
	Aardobservatie	D" days a second	650	640	610	1.335
	Artikel 24 Handhaving en toezicht	Bijdragen agent- schappen	885	770	795	770
	Artikel 26 Bijdrage aan		700	770	770	
	Investeringsfondsen	Bijdragen Infrastruc-	700	770	770	
		tuurfonds				
	Artikel 97 Algemeen	Bijdragen Deltafonds				
VIII F	departement	Ondership	100	50		
XIII Econo- mische Zaken	Artikel 11 Goed functionerende	Opdrachten				
	economie en markten	D" days a second	58	42	0	125
		Bijdragen aan ZBO's/RWT's	878	823	725	725
	Artikel 12 Een sterk	Bijdragen organisaties	60			
	innovatievermogen Artikel 13 Een	Subsidies	00			
	excellent onderne- mingsklimaat		0	44	81	69
	Artikel 14 Een	Subsidies	U	44	01	O.
	doelmatige en					
	duurzame energie- voorziening		1.300	3.160	6.807	17.108
	Artikel 16 Concurre- rende, duurzame en	Opdrachten				
	veilige agro-, visserij-					
	en voedselketens Artikel 18 Natuur en	Opdrachten	40			
	regio	Opuracinten	505	1.113	980	686
		Bijdragen aan medeoverheden			579	1.313
XV Sociale	Artikel 2 Bijstand,	Inkomensoverdrachten			579	1.510
Zaken en	Toeslagenwet en Sociale werkvoor-					
Werkgele- genheid	ziening		1.154	958	1.249	1.90
	Artikel 3 Arbeidsonge- schiktheid	Inkomensoverdrachten	E62	502	616	71.
	Artikel 5 Werkloosheid	Inkomensoverdrachten	562 79	592 46	616 3	71 ² 25
	Artikel 6 Ziekte en	Inkomensoverdrachten	1.005	2 471	2.520	2.25
	Zwangerschap Artikel 7 Kinderopvang	Opdrachten	1.685	2.471	2.530	3.252 1.000
	Artikel 8 Oudedags-	Inkomensoverdrachten	45 400	45 507	45.054	
	voorziening Artikel 9	Inkomensoverdrachten	15.480	15.537	15.254	18.503
	Nabestaanden		869	814	863	1.123

Bijlagen

Ministerie	Artikelonderdeel	Instrument	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Realisatie 2014	Realisatie 2015
XVI Volksge- zondheid,	Artikel 98 Algemeen Artikel 1 Volksge- zondheid	Inkomensoverdrachten Subsidies	2.490	2.626	2.675	3.295
Welzijn en Sport			166	397	1.240	1.124
	Artikel 4 Zorgbreed	Bekostiging				
	beleid		89.218	92.580	87.618	106.717
	Artikel 10 Apparaats-	Personeel/materieel				
	uitgaven				8.858	10.518
XVIII Wonen en	Artikel 2 Woonom-	Subsidies				
Rijksdienst	geving en Bouw		1.000	1.680	80	600
		Opdrachten				124
Totaal			200.254	229.707	247.312	319.987

Rijksjaarverslag 2015 н BES-fonds

Aangeboden aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal door de Minister van Financiën.

Vervaardiging parlementaire stukken en begeleiding productieproces Sdu Uitgevers afdeling Dataverwerking e-mail traffic@sdu.nl

Vormgeving omslag

Studio Dumbar

Uitgave

Ministerie van Financiën

www.rijksbegroting.nl

